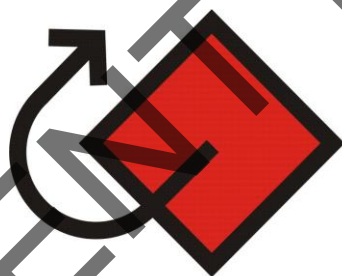

P L C

rojecte ingüístic de entre

**institut
francesc
ferrer
i guàrdia**

CODI: 08026683

CENTRE: Institut Francesc Ferrer i Guàrdia

POBLACIÓ: Sant Joan Despí

ACTUALITZAT: desembre 2018

INDEX

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC.....	2
1.1. L'entorn.....	2
1.1.1. Moviment poblacional.....	3
1.1.2 Població a Sant Joan Despí segons la nacionalitat i el lloc de naixement.....	6
1.1.3 Coneixement del català.....	10
2. L'INSTITUT.....	11
2.1 Marc competencial.....	11
2.2 La docència a l'Institut.....	12
2.3 L'alumnat estranger a l'Institut.....	13
3. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES A L'INSTITUT.....	14
3.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge.....	21
3.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència.....	21
3.1.2 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua catalana.....	22
3.1.3 El català, llengua vertebradora d'un projecte multilingüe.....	25
3.1.4 El Castellà, llengua cooficial.....	26
3.1.5 Sobre l'aprenentatge de llengües estrangeres.....	27
3.1.5.1 Les llengües estrangeres a l'ESO i al batxillerat.....	28
3.1.5.2 Les llengües estrangeres dins de la Formació Professional.....	28
3.1.6. Projectes relacionats amb les llengües catalana, castellana i estrangeres.....	31
4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ.....	33
4.1. Plurilingüisme al centre educatiu.....	34
5. ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS HUMANS.....	34
5.1 Organització de la programació curricular.....	35
5.1.1 L'Aula d'Acollida.....	35
5.1.2 Biblioteca escolar.....	36
5.1.3 Projecció del centre.....	36
5.1.4 Xarxes de comunitats virtuals.....	37
5.1.5 Intercanvis i mobilitat.....	37
5.1.6 Dimensió internacional del centre.....	37
6. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE.....	38

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

1.1. L'entorn

L'Institut d'Ensenyament Secundari Francesc Ferrer i Guàrdia, situat a Sant Joan Despí (Baix Llobregat), en el paratge conegut amb el nom de Can Tusquets, ha estat capdavanter en l'execució de Plans de Normalització Lingüística a Catalunya – només cal recordar que des de l'any 1983, el departament d'Ensenyament va demanar a un dels membres del departament de Llengua Catalana la col·laboració a fi i efecte de posar en marxa el Pla de Normalització Lingüística de Catalunya i la fixació d'uns criteris per a l'obtenció del Nivell C de Llengua Catalana, tasca en què hom va col·laborar amb altres professors per tal de dur a terme aquesta comesa -, és per això que, ara, al cap d'uns sis anys d'haver-se aprovat l'últim Pla Lingüístic de Centre, hom ha cregut necessari fer-ne una revisió i dur a terme, d'acord amb les orientacions que ha rebut, un nou Pla Lingüístic. No es tracta només de “normalitzar” la situació de la llengua catalana, la pròpia del país i de l'Institut, sinó d'acordar la relació que s'ha d'establir entre les diverses llengües d'ús del centre.

Val a dir que una primera constatació ens farà adonar que la situació poblacional ha canviat, atès el moviment migratori que s'ha produït a Catalunya, que presentava un saldo clarament positiu pel que fa a la recepció de població migrant. Aquesta tendència, però, com esmentarem més endavant presenta, en aquests últims temps, un cert canvi de tendència.

La població que ha rebut el país es pot classificar com a pertanyent bàsicament al moviment migratori econòmic, no pas polític. Això és, la gairebé totalitat de població que ha decidit migrar a Catalunya ho ha fet per motius econòmics i no pas polítics, tot i que per adjudicar aquest nom a una població migrant determinada hom hauria de tenir present diversos factors com ara la voluntat de ser adscrit com a migrant polític. De fet, però, per a la finalitat del nostre Pla no és important l'adscripció a un col·lectiu o un altre.

1.1.1. Moviment poblacional

El poble de Sant Joan Despí s'estructura en diversos barris:

- El nucli antic.
- El barri de Les Planes.
- El barri de la TV3, ampliació dels barris anomenats Pla del Vent i Vila Dolorès.
- El barri de l'Eixample
- Torreblanca

No és aquest el document on s'hagi d'explicar la història de Sant Joan Despí, però sí que, en un petit resum, podríem dir que el nucli antic és l'origen del poble, el qual va passar de ser agrícola i de segona residència de classe alta a ser el punt a partir del qual Sant Joan Despí va iniciar l'expansió cap al barri de Les Planes, als anys seixanta, quan l'onada migratòria provinent del sud de la península va arribar a Catalunya, mitjançant una urbanització desgavellada dels camps situats en aquella zona.

En un segon procés expansiu Sant Joan Despí es va estendre cap a la zona de Torreblanca i Pla del Vent i, com una prolongació d'aquesta expansió, la ubicació dels estudis de Televisió de Catalunya, a mitjan anys vuitanta del segle passat, va fer que s'urbanitzés tota la zona semiagrícola situada al voltant dels estudis de la televisió esmentada. Cal dir, però, que gran part de la població escolar d'aquesta última zona tendeix a estudiar en escoles o instituts situats fora de Sant Joan Despí.

El tercer procés expansiu s'ha viscut molt recentment amb la construcció del barri de l'Eixample, la qual cosa ha provocat la pràctica desaparició del poc terreny agrícola del poble i, de retruc, ha significat una augment del sector serveis, en detriment, doncs, de l'activitat del sector primari, avui dia gairebé inexistent però que ha tingut una gran importància en el desenvolupament de Sant Joan Despí. Cal dir, també, que la presència d'elements arquitectònics destacats és un clar indicatiu que la nostra població ha estat també un centre residencial de luxe de primera magnitud (la casa Negre, la Torre de la Creu i tants i tants d'altres edificis catalogats són un clar exemple del que acabem de dir suara.). Actualment, Sant Joan Despí disposa

encara d'un conjunt d'edificis notables, no solament els adscrits al mestratge de l'arquitecte Jujol. Un exemple clar d'aquest teixit agrícola que comentàvem el podem observar en el fet que el nostre Institut va començar a funcionar, l'any 1976, en una de les masies del nucli antic de la població.

Per altra banda, l'activitat secundària i terciària de Sant Joan Despí ha estat en el centre del motor de desenvolupament de la població (la seu central del poderosíssim grup Agroalimentari o la ciutat esportiva del Futbol Club Barcelona són una bona mostra d'aquest desenvolupament que comentàvem).

Les dades aconseguides, pel que fa a la població local i comarcal arriben fins a l'any 2017; és a dir la informació ja reflecteix l'estat actual de la població immigrada. La millora en la crisi econòmica ha reduït el retorn de la població immigrada que en patia més les conseqüències.

L'evolució de la població de Catalunya és la següent:

ANY	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
POBLACIÓ	7.539	7.512	7.475	7.364	7.211	7.135	6.995	6.813	6.704

(Població en milers d'habitants)

Per a Sant Joan Despí, l'evolució de la població estableix el quadre següent:

ANY	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005
POBLACIÓ	32.406	32.338	32.030	31.647	31.671	31.485	31.162

ANY	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
POBLACIÓ	30.242	29.982	29.064	28.246	27.627	27.470	27.338

POBLACIÓ	Sant Joan Despí	Baix Llobregat	Catalunya
Superfície (km2)	6,17	485,99	32.108,00
Densitat (hab./km2)	5.489,9	1.674,9	235,3
Població. Per sexe. 2017			
Homes	16.500	400.581	3.710.200
Dones	17.373	413.415	3.845.630
Total	33.873	813.996	7.555.830
Població. Per grups d'edat. 2017			
De 0 a 14 anys	5.836	137.233	1.179.741
De 15 a 64 anys	22.397	537.804	4.976.815
De 65 a 84 anys	4.989	120.582	1.170.656
De 85 anys i més	651	18.377	228.618
Total	33.873	813.996	7.555.830

En aquesta escala es pot observar que, malgrat que hi ha un augment constant de població, aquest augment es veu esmorteït a partir de l'any 2007 (l'any següent, 2008, hi ha una disminució de població), quan els augments de població són molt menors.

Això vol dir que, malgrat que les perspectives econòmiques no són excessivament optimistes des de ja fa un temps, la població de Sant Joan Despí ha continuant augmentant, si més no fins a les acaballes de 2017 (font IDESCAT).

A la vista d'aquestes dades i tenint en compte la superfície de Sant Joan Despí la nostra població se situa, doncs, entre els pobles més densament poblats de Catalunya.

Densitat de població (2011)		Baix Llobregat	Catalunya
Superfície (Km2)	6,20	486,00	32.108,00
Densitat (Hab/km2)	5.489,9	1.674,9	235,3

També és interessant de saber l'origen de la població, si més no per conèixer-ne la possibilitat d'arrelament. Els resultats des de l'any 1998 són els següents:

Any	Catalunya	Mateixa comarca	Altra comarca	Resta Estat	Estranger	Total
2006	19.253	7.824	11.429	9.681	2.551	31.485
2005	19.056	7.694	11.362	9.846	2.260	31.162
2004	18.424	7.412	11.012	9.943	1.875	30.242
2003	18.220	7.343	10.877	10.149	1.613	29.982
2002	17.579	7.150	10.429	10.284	1.201	29.064
2001	17.018	6.937	10.081	10.288	940	28.246
2000	16.526	6.717	9.809	10.365	736	27.627

1.1.2 Població a Sant Joan Despí segons la nacionalitat i el lloc de naixement

A continuació podem observar la procedència de les persones que hi havia al nostre municipi l'any 2012 (font: ajuntament de Sant Joan Despí)

Total Població. Data Variació 01/01/2011 - 31/12/2011

DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE SANT JOAN DESPÍ SEGONS EL SEU ORIGEN

PAÍS	HOMES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	DONES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	TOTAL DEL PAÍS	TANT PER CENT (%) SOBRE POBLACIÓ SANT JOAN DESPÍ
ÀUSTRIA	1	33,33	2	66,67	3	0,01
BÈLGICA	2	100,00	0	0,00	2	0,01
BULGÀRIA	26	50,00	26	50,00	52	0,06
DINAMARCA	2	100,00	0	0,00	2	0,01
ESPANYA	14865	49,22	15339	50,78	30204	91,73
FRANÇA	42	47,73	46	52,27	88	0,27
HONGRIA	3	42,86	4	57,14	7	0,02
IRLANDA	0	0,00	1	0,00	1	0,00
ISLÀNDIA	6	60,00	4	40,00	10	0,03
ITÀLIA	82	58,57	58	41,43	140	0,43
HOLANDA	4	44,44	5	55,56	9	0,03
POLÒNIA	13	56,52	10	43,48	23	0,07
PORTUGAL	23	69,70	10	30,30	33	0,10
ANDORRA	0	0,00	2	100,00	2	0,01

GRAN BRETANYA	16	55,17	13	44,83	29	0,09
ALEMANYA	38	49,35	39	50,65	77	0,23
ROMANIA	52	51,49	49	48,51	101	0,31
SUECIA	1	100,00	0	0,00	1	0,00
SUÏSSA	2	40,00	3	60,00	5	0,02
UCRAÏNA	14	41,18	20	58,82	34	0,10
LETÒNIA	1	100,00	0	0,00	1	0,00
MOLDÀVIA	2	40,00	3	60,00	5	0,02
GEÒRGIA	14	56,00	11	44,00	25	0,08
LITUÀNIA	6	66,67	3	33,33	9	0,03
TXÈQUIA	0	0,00	2	100,00	2	0,01
ESLOVÀQUIA	2	33,33	4	66,67	6	0,02
BÒSNIA-HERCEGOVINA	3	100,00	0	0,00	3	0,01
CROÀCIA	1	50,00	1	50,00	2	0,01
ESLOVÈNIA	1	100,00	0	100,00	1	0,00
RÚSSIA	19	38,00	31	62,00	50	0,15
PAÍS	HOMES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	DONES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	TOTAL DEL PAÍS	TANT PER CENT (%) SOBRE POBLACIÓ SANT JOAN DESPÍ
ALGÈRIA	4	66,67	2	33,33	6	0,02
CAMERUN	5	62,50	3	37,50	8	0,02
CONGO	3	75,00	1	25,00	4	0,01
EGIPTE	2	100,00	0	0,00	2	0,01
GÀMBIA	1	100,00	0	0,00	1	0,00
GUINEA	4	44,44	5	55,56	9	0,03
GUINEA BISSAU	1	20,00	4	80,00	5	0,02
GUINEA EQ.	4	40,00	6	60,00	10	0,03
LIBÈRIA	0	0,00	4	100,00	4	0,01
MALI	3	60,00	2	40,00	5	0,02
MARROC	272	57,14	204	42,86	476	1,45
NIGÈRIA	6	66,67	3	33,33	9	0,03
SUD-ÀFRICA	1	100,00	0	0,00	1	0,00
SENEGAL	2	40,00	3	60,00	5	0,02
SIERRA LEONE	9	75,00	3	25,00	12	0,04
TUNIS	1	100,00	0	0,00	1	0,00
CANADÀ	1	50,00	1	50,00	2	0,01
EUA	4	57,14	3	42,86	7	0,02
MÈXIC	15	46,88	17	53,13	32	0,10

COSTA RICA	0	0,00	1	100,00	1	0,00
CUBA	20	50,00	20	50,00	40	0,12
DOMINICA	0	0,00	2	100,00	2	0,01
EL SALVADOR	3	42,86	4	57,14	7	0,02
GUATEMALA	1	33,33	2	66,67	3	0,01
HONDURES	8	38,10	13	61,90	21	0,06
PANAMÀ	1	100,00	0	0,00	1	0,00
REPÚBLICA DOMINICANA	19	47,50	21	52,50	40	0,12
ARGENTINA	30	46,15	35	53,85	65	0,20
BOLÍVIA	52	37,14	88	62,86	140	0,43
BRASIL	27	35,53	49	64,47	76	0,23
COLÒMBIA	64	41,29	91	58,71	155	0,47
XILE	15	45,45	18	54,55	33	0,10
EQUADOR	106	40,30	157	59,70	263	0,80
PARAGUAI	38	38,78	60	61,22	98	0,30
PERÚ	95	47,50	105	52,50	200	0,61
PAÍS	HOMES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	DONES	TANT PER CENT (%) SOBRE TOTAL PAÍS	TOTAL DEL PAÍS	TANT PER CENT (%) SOBRE POBLACIÓ SANT JOAN DESPI
URUGUAI	19	54,29	16	45,71	35	0,11
VENEÇUELA	12	31,58	26	68,42	38	0,12
BANGLA-DESH	1	100,00	0	0,00	1	0,00
XINA	59	46,83	67	53,17	126	0,38
FILIPINES	2	40,00	3	60,00	5	0,02
ÍNDIA	4	80,00	1	20,00	5	0,02
IRAN	1	50,00	1	50,00	2	0,01
ISRAEL	1	100,00	0	0,00	1	0,00
JORDÀNIA	0	0,00	2	100,00	2	0,01
KUWAIT	1	50,00	1	50,00	2	0,01
MALÀISIA	0	0,00	1	100,00	1	0,00
PAQUISTAN	23	82,14	5	17,86	28	0,09
SINGAPUR	1	100,00	0	0,00	1	0,00
SÍRIA	1	33,33	2	66,67	3	0,01
TURQUIA	0	0,00	1	100,00	1	0,00
UZBEKISTAN	0	0,00	1	100,00	1	0,00
TOTAL POBLACIÓ	16184	49,15	16742	50,85	32926	100,00

NOTA: Els percentatges de les columnes dos i quatre representen el percentatge sobre el total de població d'un determinat país, mentre que el que apareix a l'última columna és sobre el total de la població de Sant Joan Despí.

La major part d'alumnat procedent de països d'Europa Occidental assisteix a centres docents situats fora de Sant Joan Despí.

Pel que fa a l'any 2017, segons dades de l'IDESCAT, facilitades per l'ajuntament de Sant Joan Despí, són els següents:

POBLACIÓ	Sant Joan Despí	Baix Llobregat	Catalunya
Població. Per lloc de naixement. 2017			
Catalunya	21.861	523.221	4.899.882
Resta d'Espanya	8.234	182.594	1.325.004
Estranger	3.778	108.181	1.330.944
Total	33.873	813.996	7.555.830
Població. Per nacionalitat. 2017			
Espanyola	31.598	739.122	6.514.468
Estrangera	2.275	74.874	1.041.362
Total	33.873	813.996	7.555.830
Migracions internes. Saldos destinació-procedència. 2017			
Saldo amb Catalunya	-3	545	:
Saldo amb Espanya	-40	-67	4.216
Saldo migratori intern	-43	478	4.216
Migracions externes. 2017			
Immigracions	341	10.258	151.878
Emigracions	139	6.134	94.582
Immigracions externes. Per lloc de procedència. 2017			
Resta de la UE	38	1.766	29.004
Resta del món	303	8.492	122.874
Total	341	10.258	151.878

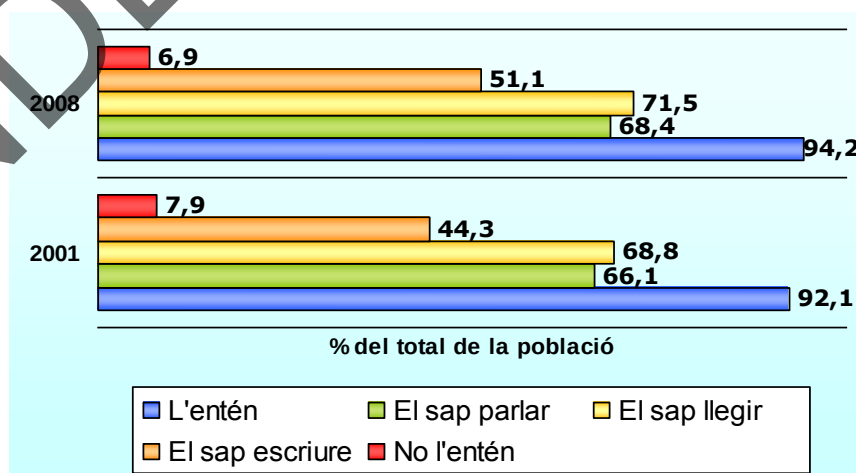
El resum de dades que adjuntem, i que representa l'estat de la població de Sant Joan Despí arriba fins a l'any 2017; això vol dir que les dades són similars a les que adjuntàvem a l'anterior Pla Lingüístic de Centre, amb una lleugera disminució de la població d'origen espanyol i un petit increment de les d'origen català i d'origen estranger ; aproximadament el 65% de la població que viu a Sant Joan Despí es d'origen català, un 24% és d'origen espanyol i l'11% restant és d'origen estranger. També podríem destacar que el 93% de la població té nacionalitat espanyola, mentre que el 7% de la població restant té una altra nacionalitat.

1.1.3 Coneixement del català

En el gràfic de barres comparatiu podem veure l'evolució del coneixement del català per part de la població de Sant Joan Despí entre els anys 2001 i 2007.

Com es pot apreciar en el gràfic, en els 7 anys d'aquest període havia disminuït la població que no entenia el català (1%); en canvi, havia augmentat la població que el sabia escriure (6.8%), que el sabia llegir (2.7%), que el sabia parlar (2.3%) i que l'entenia (2.1%).

Amb tot això no es vol dir que aquesta població que entén la llengua catalana arribi a usar-la. Més aviat quedaria com un pòsit que, en un moment determinat pot arribar a ser usat. Això no obstant, la llengua relacional és, majoritàriament, el castellà. Ho és també entre persones vingudes de països diferents

Font: Institut d'Estadística de Catalunya i enquestes fetes a la població (Elaboració pròpia), Any: 2001-2008

Les dades de l'any 2011 sobre el coneixement del català són les següents:

Sant Joan Despí Baix Llobregat Catalunya

L'entén	30.092	730.102	6.949.344
El sap parlar	21.235	526.488	5.345.484
El sap llegir	23.641	583.523	5.750.348
El sap escriure	16.825	402.912	4.069.219
No l'entén	1.679	44.446	356.728
Total	31.771	774.549	7.306.072

Generalment i com a resum de les dades, podríem dir que el coneixement del català no ha variat gaire en els anys 2008-2011, si bé sorprèn el contrast entre el petit increment de la població que l'entén, el llegeix i l'escriu, i la reducció de gairebé un 5% de la població que el sap parlar, ja que les darreres dades indiquen que un 94,7% de la població l'entén, un 66,8% el sap parlar, un 74,4% el sap llegir, un 53% el sap escriure i un 5,3% no l'entén. És a dir, malgrat els recursos, ja siguin econòmics, de comunicació... que en faciliten la seva difusió i aprenentatge, un augment de coneixement de la llengua no vol dir, malauradament, un augment del seu ús oral.

2. L'INSTITUT

L'Institut Francesc Ferrer i Guàrdia, des dels seus inicis, ha portat a terme una política d'ús normalitzat del català en els seus àmbits administratiu i docent, i atesa aquesta realitat ja va establir en els seus plans de Normalització Lingüística anterior que el català era la llengua pròpia i oficial de l'Institut, atès, a més, tot el que s'assenyalava en el corpus de la Llei de Normalització Lingüística, promulgada per acord unànim del Parlament de Catalunya l'any 1983 i, de conformitat, a més, amb allò que es disposa a l'article 3.2. de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

2.1 Marc competencial

Posteriorment es va promulgar la Llei 1/1998, de 7 de gener, de Política Lingüística, amb l'objectiu de consolidar el procés impulsat per la primera de les lleis de normalització lingüística, esmentada al paràgraf primer, sobretot en els àmbits de l'ensenyament i de l'administració pública i per tal d'avançar en altres esferes, com

ara els mitjans de comunicació, les indústries culturals i el món socioeconòmic, amb vistes a assolir la generalització del coneixement i l'ús normal de la llengua catalana. La Llei també té com a objectiu arribar a la plena igualtat pel que fa als drets i als deures lingüístics, de manera especial els de conèixer les dues llengües oficials, el català i el castellà, i usar-les.

L'institut, en la seva doble condició de centre d'ensenyament mitjà i d'administració pública, ha de vetllar pel compliment de la Llei i per garantir els drets lingüístics de la comunitat escolar. Aquesta comunitat escolar està formada per tres col·lectius: els estudiants, el professorat i el personal d'administració i serveis. La diferent situació que aquests col·lectius tenen respecte als preceptes de la Llei, en la mesura en què la vinculació amb l'institut o les funcions que hi desenvolupen també són diferents, obliga a definir l'ús de la llengua per sectors d'activitat: en l'àmbit institucional o administratiu, per un costat, i en l'àmbit de l'ensenyament, per l'altre.

D'altra banda, l'institut, d'acord amb allò establert a la Llei i dins l'àmbit de les seves competències, ha d'establir mesures per garantir i fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de l'activitat docent i no docent, per la qual cosa el tractament que es dona a les dues llengües oficials és asimètric, amb l'objectiu que el català avanci en aquests sectors d'activitat de l'institut. L'Institut ha d'oferir els mitjans que tingui al seu abast per perfeccionar la comprensió i el coneixement de la llengua catalana i ha d'establir els mecanismes i els terminis per garantir que el professorat conegui i usi, en la seva tasca docent, de manera adequada, la llengua catalana, amb les excepcions que marqui la llei.

Així mateix, l'institut ha d'establir un aprenentatge integrat de continguts en llengua estrangera (AICLE) per millorar la competència general en llengua estrangera i per desenvolupar les capacitats de comunicació intercultural i la internacionalització (personal, acadèmica o laboral) de l'alumnat.

2.2 La docència a l'Institut

En aquest curs, l'Institut té alumnes distribuïts en els nivells següents:

a) Secundària Obligatoria:

- Quatre línies a primer d'ESO
- Cinc línies a segon d'ESO
- Quatre línies a tercer d'ESO
- Quatre línies a quart d'ESO

b) Estudis postobligatoris:

1) Batxillerat

- 2 línies a 1r de Batxillerat
- 2 línies a 2n de Batxillerat

2) Cicles Formatius

a) Cicles Formatius de Grau Mitjà

- 1r i 2n curs d'activitats comercials matí
- 1r curs d'activitats comercials tarda
- 1r i 2n curs d'emergències sanitàries matí
- 1r curs de cures auxiliars d'infermeria (CAI) matí
- 1r curs de cures auxiliars d'infermeria (CAI) tarda

b) Cicles Formatius de Grau Superior (tarda)

- 1r i 2n curs de Gestió de vendes i espais comercials
- 1r i 2n curs de Comerç internacional

3) 1 curs de CAS (Curs d'accés a cicles formatius de grau superior)

Per professar aquests cursos l'institut disposa de 86 professors i professores

2.3 L'alumnat estranger a l'Institut

Atès que la **competència en llengua catalana** resulta fonamental per tal d'accedir als aprenentatges i per la integració social i cultural, el centre facilitarà els mecanismes de reforç necessaris perquè l'alumnat nouvingut aprengui aquesta llengua.

Independentment d'aquests reforços, l'aprenentatge de la competència comunicativa és responsabilitat de totes les àrees del currículum. Per tant, dins de l'aula ordinària, el professorat tindrà en compte **estratègies d'atenció a la diversitat** que facilitin

aquest objectiu: grups cooperatius, parelles lingüístiques, companys guia, materials adaptats, etc.

En allò que sigui possible, l'aprenentatge de les llengües oficials de Catalunya tindrà en compte les similituds lingüístiques i culturals que hi pugui haver amb els seus països d'origen.

L'Institut no és aliè al paper al·luvial de la comarca i és per això que, de manera continuada, rep alumnes de procedència estrangera.

El total d'alumnes estrangers del centre representa un 13,31 % sobre la totalitat d'alumnes de l'Institut. Segueix la tònica de moviment poblacional de Catalunya ja que hi ha hagut retorns de la població immigrada al seu país d'origen; aquests retorns tenen, entre altres raons, la manca d'un horitzó laboral dels pares d'alumnes immigrants; davant d'aquesta situació algunes d'aquests pares han optat per retornar al país d'origen o bé cercar mercats laborals en altres països. Cal dir que, en alguns alumnes, hom ha apreciat a tendència de viatges d'anada i tornada al país d'origen. D'altra banda, també hi ha hagut un increment de la població de Sant Joan Despí per l'ocupació dels habitatges de l'Eixample.

Les generacions més àmplies d'alumnes de secundària corresponen al curs actual i al proper, a partir del qual es preveu un descens progressiu de les necessitats d'escolarització a l'ensenyament secundari de Sant Joan Despí.

3. EL TRACTAMENT DE LES LLENGÜES A L'INSTITUT

La llengua és un vehicle de comunicació i de relació entre les persones, però també és un instrument bàsic d'accés als sabers culturals. Permet accedir a diferents maneres d'entendre la realitat, als sabers generats per diferents grups culturals i lingüístics, i també permet desenvolupar la sensibilitat literària i artística. Però sobretot, la llengua és un dels principals vehicles de socialització i d'interacció entre les persones, és un element de mediació fonamental entre els éssers humans, un mitjà de comunicació que es troba al servei del nostre creixement com a persones.

El present document adopta aquest **enfocament comunicatiu** de la llengua que parteix dels principis psicopedagògic que les llengües s'aprenen en contextos reals d'ús a través de la interacció significativa amb altres parlants i la interacció,

bàsicament oral. Les investigacions en el camp de l'aprenentatge de llengües als darrers decennis reforcen la importància d'aquesta dimensió comunicativa de la llengua. En conseqüència, l'àmbit escolar ha de proporcionar contextos reals d'ús de les diferents llengües que l'alumnat haurà de dominar en finalitzar l'escolarització obligatòria.

El nou currículum escolar adopta **una estructura per competències** que destaca la necessitat que totes i cadascuna de les àrees curriculars contribueixin al desenvolupament de les competències bàsiques que l'alumnat ha de dominar en finalitzar l'escolarització, no solament l'obligatòria. Així, per exemple, totes les àrees curriculars i tot el professorat són responsables del desenvolupament de *la competència comunicativa lingüística i audiovisual*, independentment que en l'àmbit de llengües es treballi de manera singular també aquesta competència. Aquest document recull aquesta concepció per competències del currículum en funció de la qual la llengua és un eix transversal que cal desenvolupar de manera sistemàtica a través de totes les àrees curriculars. És a dir que cada docent assumeix que ell també és professor i model d'ús de llengua. És en l'aprenentatge de la matèria que el professor/a ensenya també llengua.

Les investigacions psicolingüístiques destaquen que una llengua es pot dominar amb diferents graus de competència. Totes les persones naixem amb una capacitat innata per aprendre qualsevol llengua del nostre context vital.

Als espais d'esbarjo i d'activitats extracurriculars, on els alumnes interaccionen entre ells i el personal del centre en un entorn informal, s'utilitza la **competència comunicativa conversacional (BICS)**. **En el context sociolingüístic del nostre institut el català no és una llengua d'ús habitual**, ja que la gran majoria de interaccions en aquestes situacions es produeixen en llengua castellana. Tanmateix, hi ha un grau de domini de la llengua, conegut com a **llenguatge acadèmic (CALP)**, íntimament relacionat amb la llengua escrita, que requereix de múltiples situacions d'ús de la llengua en aquests contextos. El desenvolupament d'aquest llenguatge acadèmic és també responsabilitat de totes les àrees curriculars, i queda explicitat al nou currículum en moltes de les competències bàsiques, en concret, la *competència comunicativa lingüística i audiovisual*, la *competència de tractament de la informació* i la *competència digital*, i la *competència d'aprendre a aprendre*. En conseqüència, el

desenvolupament de les estratègies de la comprensió lectora i de la composició escrita ha de ser contemplat en tot moment al centre educatiu (per exemple, mitjançant l'hora de lectura setmanal).

Igualment, la recerca pedagògica també fa referència a la necessitat que **les estructures lingüístiques comunes** a totes les llengües es presentin en una sola llengua (en funció dels acords que s'estableixin anualment entre els docents) però comptant amb els contextos de pràctica i d'ús en totes les llengües per tal que es puguin donar els processos de transferència d'aquestes estructures d'una llengua a una altra.

Però en l'actual societat de la informació resulta també imprescindible tenir una competència suficient de més d'una llengua. **La immersió en Català** està demostrat que és l'opció organitzativa que millor garanteix que l'alumnat, en acabar l'escolarització obligatòria, domini les dues llengües oficials de Catalunya. Tots els estudis comparatius realitzats fins ara ho confirmen així. Però en la Societat del segle XXI resulta imprescindible també ser capaç de comunicar-se eficaçment en altres llengües. Es fa necessari dominar amb profunditat alguna llengua estrangera, però també cal desenvolupar **la competència plurilingüe** que ens permeti comunicar-nos, amb diferents graus de domini, amb persones d'altres contextos lingüístics.

Per acabar aquesta declaració de principis que guien tot aquest document, volem destacar que, tal i com apunten les investigacions educatives, una llengua s'aprèn des d'un sentiment de respecte envers la pròpia cultura i identitat, a partir d'un **lligam emocional** amb els parlants de la nova llengua i del gaudi i del que significa la possibilitat d'augmentar les seves capacitats lingüístiques i de relació amb la comunitat on viuen i amb l'entorn social i professional. Els departaments de llengües catalana i castellana segueixen les programacions oficials corresponents a cada cicle i a cada llengua en els nivells d'ESO i de Batxillerat. Som conscients que hi ha un seguit de coneixements i conceptes que són comuns a les dues matèries, però que s'han de treballar per separat per tal d'adquirir la competència de **saber i saber fer**.

Un dels reptes a què s'enfronta l'educació obligatòria en el nostre país és la consecució d'una formació lingüística bàsica per a tot l'alumnat, independentment de la seva llengua familiar i de l'àmbit cultural del qual provingui i, evidentment, del país de procedència.

El fet d'observar com és de difícil gestionar d'una manera eficient aquesta realitat ha fet que anés creixent entre el professorat la creença que, si les accions individuals de cada ensenyant no es duen a terme en el *marc d'una planificació global de la formació lingüística i no es plantegen des d'una perspectiva de col·laboració entre tots els membres del claustre*, difícilment s'aconseguiran els resultats desitjats.

L'ensenyament secundari té una tradició de coordinació i de col·laboració entre el professorat molt més dèbil que la que hi ha a l'educació infantil i primària.

En el nostre país –un país on hi ha un extraordinari món de contacte de llengües (i ara no ens circumscrivim únicament al contacte que hi pugui haver entre català i castellà) una qüestió clau en la formació lingüística dels escolars –la majoria d'ells amb tres o quatre llengües al currículum– és la formació en valors democràtics respecte de la diversitat lingüística.

L'objectiu bàsic de l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües a l'etapa de l'escolaritat obligatòria és l'ampliació i millora de les habilitats productives i receptives, tant orals com escrites. Tanmateix, aquestes habilitats no s'aconsegueixen únicament mitjançant l'ús.

És evident que en una comunitat docent multilingüe, la capacitat d'aprenentatge de cada individu és molt més gran que no pas en el cas de comunitats docents monolingües.

Pel fet de ser usuaris de diverses llengües, els plurilingües desenvolupen capacitats d'establiments d'equivalències entre produccions en aquestes llengües, les quals poden ajudar l'individu en el domini de la traducció.

Les particularitats del coneixement lingüístic dels multilingües (o plurilingües) es basen en quatre punts:

- L'amplitud dels coneixements lingüístics dels individus. El fet que un individu es pugui expressar en dues o més llengües el capacita per establir equivalències entre les llengües que parla.
- La utilització en altres llengües d'estructures i coneixements adquirits amb anterioritat en altres llengües.
- La connexió entre els coneixements específics de cadascuna de les llengües que coneixen els multilingües.
- La modificació dels coneixements lingüístics que tenen els monolingües.

Un multilingüe, per exemple, és capaç de discriminar en anglès el valor de *house* i *home* si, prèviament, en català coneix la diferència entre *casa* i *llar*.

Això vol dir que l'individu multilingüe no aprèn una suma de coneixements, a mesura que aprèn noves llengües, sinó que el que aprèn són nous sistemes que, si coincideixen amb el sistema de la llengua de partida, s'amotllen a la seva parla.

Els punts als quals hauria de parar atenció l'ensenyament integrat de les llengües dels currículums són:

El processament de l'ús

Sabem que les habilitats mentals implicades en l'ús de la llengua tenen un caràcter translingüístic, la qual cosa vol dir que no són pròpies d'una llengua determinada.

L'ensenyament integrat de les llengües, doncs, haurà de tenir en compte tant *el desenvolupament d'aquestes capacitats generals (tractament des d'una perspectiva unitària per a les diverses llengües, decisions respecte de quina serà la llengua –o les llengües- base per al desenvolupament d'aquestes capacitats) i especificitat de les estratègies necessàries per a la seva actualització en cadascuna de les llengües en funció de la situació específica dels usuaris respecte d'aquestes llengües.*

El coneixement de les situacions discursives i dels gèneres de text

Les àrees lingüístiques han d'atendre tres àrees clau:

- les situacions discursives o contextos en què es desenvolupa l'activitat comunicativa,
- el de la concepció dels textos com a unitats discursives, i
- el dels gèneres de text.

Entenem per situacions discursives els contextos comunicatius en què es fan les activitats d'ús de les llengües. És evident que ens cal el coneixement d'aquests contextos per a la producció i la recepció dels discursos.

Ensenyar i aprendre llengües, des d'una perspectiva d'usuari, condueix a considerar el text com a *unitat de comunicació*. Segons M. Josep Cuenca (2008) *un text és un conjunt d'enunciats interrelacionats des del punt de vista pragmàtic, semàntic i sintàctic*.

El text, per a Bronckart (1999), reuneix les característiques següents:

- constitueix accions discursives,
- es formalitza a partir de patrons comunicatius determinats socialment,
- és un espai de relació (i de tensió) entre els contextos d'ús lingüístic i
- es pot descompondre en diferents nivells d'organització.

Aquestes quatre característiques han de tenir el seu reflex en l'educació lingüística de l'ensenyament obligatori.

Per tal de poder arribar a una programació integrada cal plantejar-se què és allò que es comparteix i què és allò que individualitza cada llengua.

En definitiva, cal, doncs:

- compartir alguns principis teòrics i metodològics –avaluació inclosa- sobre les llengües i el seu ensenyament.

- Trobar un eix comú que articuli la programació integrada de les llengües i uns eixos d'avançament complementaris.

QUÈ ÉS ALLÒ QUE CAL COMPARTIR

A la pràctica, els ensenyants de llengües prioritzen els sabers procedimentals –el fet de saber usar la llengua- als sabers declaratius desvinculats de l'ús. Tanmateix, en l'ensenyament de llengües conviuen dos enfocaments ben diferents:

1. Considerar les llengües com a codis que cal conèixer. Des d'aquesta perspectiva el tractament integrat comporta el repartiment dels aspectes gramaticals compartits dels quals cada matèria es farà càrrec o l'acord sobre allò que cal repetir en ambdues llengües per tal de potenciar-ne el coneixement.

Cal tenir en compte, en aquest aspecte, que la normativa de cada llengua és específica, tot i que es poden trobar aspectes comuns.

2. Considerar les llengües com a eines de comunicació i de construcció del pensament que s'aprenen a través dels usos que en fem, sempre diversos i de progressiva complexitat. Cal, doncs:

- Programar l'ús lingüístic, quina és la unitat d'ús i amb quins criteris la podem seqüenciar.
- Què entenem per destreses discursives i com les treballem a l'aula.

Cal, doncs, compartir criteris sobre:

- a) La producció d'escrits i de discursos orals formals com a processos que demanen la planificació d'allò que es vol dir en relació amb la situació que es diu, l'ús de mecanismes de cohesió textual, la gestió d'estratègies de revisió, etc.
 - b) Criteris d'avaluació del discurs oral i escrit.
 - c) Estratègies de lectura
 - d) Eines metodològiques, com ara el disseny de fitxes de planificació i avaluació comunes per a un mateix gènere.
- Quin tipus de reflexió metalingüística cal propiciar i quin metallenguatge utilitzarem.

Cal programar integradament en un treball cooperatiu, la qual cosa vol dir cercar punts de confluència en els diferents vessants de l'ensenyament lingüístic i discursiu. És evident que als instituts i a les escoles conviuen consideracions diverses sobre el que passa en la ment d'un alumnat que viu en una societat on hi ha més d'una llengua. No és el mateix considerar que hi ha aprenentatges translingüístics que no pertanyen únicament a una llengua i que són transferibles que insistir en les diferències, la qual cosa voldrà dir que hi haurà uns elements que se sobreposaran sobre altres.

Si els alumnes han de ser bons usuaris de la llengua haurem de prioritzar opcions d'intervenció a l'aula que els permetin ser-ho: hauran de parlar, hauran d'escriure i hauran de llegir; és a dir, han de ser protagonistes actius i conscients del seu aprenentatge. No és qüestió de fer-los observar les llengües sinó que les utilitzin en diferents situacions, a banda dels usos familiars i col·loquials.

Concretament, els departaments de Llengua Catalana i Castellana molt sovint promouen activitats conjuntes o que afecten a tot el centre. Les activitats en què participen els dos departaments són, entre d'altres: La setmana de les Llengües, activitats literàries de Sant Jordi, participació en el concurs de redacció de la Coca-Cola, Picalletres, el País de los Estudiantes, celebració d'aniversaris d'escriptors o escriptores, etc.

3.1. La llengua catalana, llengua vehicular i d'aprenentatge

3.1.1 La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

Com hem apuntat abans, la llengua és un mitjà per accedir a la cultura, però sobretot és un vehicle de comunicació de mediació entre les persones. Igualment, la llengua esdevé un vehicle fonamental per a la cohesió social entre tots els membres de la comunitat educativa i amb l'entorn.

El català, tal i com recull la normativa legal vigent, és la llengua vehicular i d'aprenentatge del centre i s'utilitzarà en qualsevol de les activitats organitzades per aquest. En conseqüència, aquest serà el vehicle d'ensenyament - aprenentatge i de

relació regular en tots els àmbits interns i externs del centre, i en especial en les activitats amb l'alumnat.

3.1.2 L'aprenentatge / ensenyament de la llengua catalana

La llengua catalana és la llengua d'ús del Centre, i per tant, el seu tractament va més enllà de l'estricta àrea de Llengua i té un paper vertebrador de la vida del Centre i de les diferents àrees curriculars. Té les funcions de llengua vehicular i de llengua objecte d'aprenentatge, mentre que les altres llengües tenen només la funció de llengües objecte d'aprenentatge.

El Projecte Lingüístic de Centre no recull únicament els aspectes referents al tractament de les diferents llengües en l'estructuració del procés d'ensenyament-aprenentatge de les àrees de Llengua i de Llengües Estrangeres, sinó que articula el paper de la llengua catalana com a vehiculadora dels continguts de la resta d'àrees curriculars.

Atès que una llengua s'aprèn més efectivament quan s'usa en contextos funcionals i significatius, l'ensenyament de totes les llengües del centre tindrà un **enfocament comunicatiu**. Més que una àrea d'estudi, la llengua és un vehicle de comunicació per fer coses amb els altres. En conseqüència, es vetllarà perquè l'aprenentatge de les llengües, i en concret del Català, tinguin un enfocament significatiu i funcional, a través de la creació de situacions comunicatives que incentivin l'ús de la llengua.

L'aprenentatge d'una llengua requereix de múltiples situacions d'ús funcional de la llengua. Atès que **la competència comunicativa** lingüística i audiovisual és una competència bàsica, totes les àrees curriculars vetllaran pel seu desenvolupament.

En consonància amb l'enfocament comunicatiu, les quatre habilitats lingüístiques bàsiques es treballaran de manera integrada. **La llengua oral i la llengua escrita** rebran un tractament integrat i no aïllat. Igualment, es vetllarà perquè l'alumnat participi en una diversitat de dinàmiques grupals (gran grup, petit grup, parelles, treball individual) que faciliti el procés d'aprenentatge de les llengües.

La llengua catalana i la llengua castellana estan agrupades dins l'àrea de Llengua. La finalitat fonamental d'aquesta àrea com es pot inferir del que diem és que l'alumnat es pugui comunicar d'una manera adequada, tant a nivell oral com escrit, en el doble procés d'expressió i comprensió.

L'adquisició d'una **llengua a nivell oral** precisa de situacions d'ús de la llengua. Per tal, cal que el professorat vetlli per la creació d'ambients i de situacions reals que requereixin l'ús del Català per comunicar-se amb altres parlants. La interacció i participació a nivell oral és doncs imprescindible. En conseqüència, el centre, sempre que sigui possible, intentarà crear contextos d'ús de la llengua oral en petits grups.

L'aprenentatge de **la llengua escrita** també es basarà en un enfocament comunicatiu, per tal que l'alumne vegi la llengua no pas com un obstacle sinó com una eina de relació amb els altres.

Atesa la importància de *les competències de tractament de la informació i d'aprendre a aprendre* com a requisit de l'èxit acadèmic, l'ensenyament de les llengües es concentrarà en **el desenvolupament de les estratègies** de la llengua oral i la llengua escrita.

L'ensenyament-aprenentatge de la llengua s'ha de fer des d'un enfocament funcional i comunicatiu. L'objecte primordial que ha l'esperit de les classes no és, doncs, l'aprenentatge de la gramàtica per se sinó la millora progressiva en l'ús del llenguatge.

Des del punt de vista de la comunicació s'ha de treballar constantment la llengua oral, que constitueix la principal eina de comunicació. Alhora s'ha de posar un interès especial en l'expressió escrita, el domini de la qual és encara limitat, i continuar la reflexió sistemàtica sobre la llengua, així com un inici gradual en l'àmbit de la literatura. És així que hom aconseguirà determinades capacitats com ara:

- a) Adequar del discurs als components del context de situació.
- b) Dotar de coherència i cohesió l'expressió

c) Enunciar els textos amb correcció gramatical

L'atenció a la diversitat és un dels principals reptes del sistema educatiu. En conseqüència, l'organització horària i l'organització del professorat comptarà amb mecanismes d'atenció de la diversitat a nivell de centre: reforços, grups flexibles, desdoblaments, etc. Igualment, per tal de poder atendre la diversitat a l'aula ordinària, el professorat farà servir un seguit de recursos organitzatius a l'aula: treball diversificat, racons amb materials diversos, treball en parelles, etc.

Atès que la competència en llengua catalana és un mitjà important d'accés als aprenentatges, el centre vetllarà perquè **l'alumnat nouvingut** que desconegui aquesta llengua pugui comptar amb les mesures organitzatives i didàctiques que els permeti accelerar el seu procés d'aprenentatge de la llengua. En aquest sentit és bàsic el paper de formació que duu a terme l'Aula d'Acollida, un espai en què l'alumnat adquireix, en el temps més breu possible, les habilitats bàsiques imprescindibles per poder desenvolupar la seva activitat en el marc escolar.

Per tal de fer efectiu l'objectiu que el nostre alumnat en acabar l'escolarització sigui competent en els dues llengües oficials a Catalunya, el centre continuarà aplicant des de l'entrada de l'alumnat **el programa d'immersió lingüística**. En funció d'aquest criteri, es tendeix a fer que totes les matèries, a excepció de les àrees de llengua castellana i llengües estrangeres i, determinades matèries en què hom hi aplica el PELE, es professin en català. Igualment, el català s'empra en totes les activitats orals i escrites: les explicacions del professorat, el material didàctic i els llibres de text, els exercicis de l'alumnat i els d'avaluació, etc.

L'adequació del **material didàctic** al nivell de competència de l'alumnat és fonamental per tal que l'aprenentatge sigui possible. En conseqüència, el centre continuarà adquirint material per tal de poder atendre la diversitat de nivells acadèmics de l'aula ordinària. El llibre de text és una eina més, però en cap cas ha de ser la única ni ha d'establir de manera inflexible el currículum educatiu. Per tant, es prioritzarà l'aprofundiment en el tractament de les estratègies de la llengua oral i escrita per davant del nombre de temes tractats. Ales pàgines web de l'EDU365 i del

Departament d'Educació hi ha una gran quantitat d'eines de suport concret i genèric que poden ser de fàcil aplicació per al seguiment i evolució personal de l'alumnat

Per tal de fer un seguiment del procés d'ensenyament i aprenentatge i poder fer-ne les modificacions adequades, el centre establirà un seguit de proves de la competència lingüística de l'alumnat. Igualment, l'**avaluació** serà un procés continu, amb una diversitat d'eines subjectives i objectives, orals i escrites, de desenvolupament de coneixements i de conceptes, de respostes múltiples, etc.

L'**avaluació** no pot ser mai un element d'exclusió, una *tabula rasa* independent de la situació inicial de l'alumne. En conseqüència, l'avaluació de l'alumnat serà sempre en funció del punt de partida de l'alumne/a, del seu procés de desenvolupament individual. Per facilitar aquesta tasca, l'alumnat que no compta amb una competència lingüística necessària per seguir el ritme normal de les classes comptarà amb un pla intensiu individual (**PII**) en què es farà constar els objectius, els reforços, i els criteris d'avaluació propis.

3.1.3 El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

El fet que la llengua regular de les activitats del centre sigui el Català es compaginarà amb una actitud d'incentivació del coneixement d'altres llengües i altres realitats sociolingüístiques, tant en l'àmbit de llengües com en totes les àrees curriculars.

Malgrat que la *competència plurilingüe* és una competència pròpia de l'àmbit de llengües, tot el centre vetllarà perquè tot l'alumnat desenvolupi una actitud positiva envers la **diversitat lingüística i cultural**. Igualment, es promourà tant a les nostres instal·lacions com a fora d'elles que el nostre alumnat participi en horari extraescolar en activitats de coneixement oral i escrit d'altres llengües. I en especial amb l'alumnat nouvingut es motivarà pel manteniment de la llengua materna i pel seu desenvolupament a nivell escrit.

El plurilingüisme ha d'afavorir també el coneixement de diferents realitats socials i culturals, i en especial la de l'alumnat procedent de diferents contextos. Per tant, el currículum de les diferents àrees de coneixement **adoptarà una perspectiva intercultural sempre que sigui possible.**

*Les competències audiovisual i de tractament de la informació digital són competències bàsiques molt lligades amb la competència comunicativa. Moltes activitats comunicatives parteixen o incorporen la **utilització de mitjans audiovisuals**. Per tant, cal vetllar perquè la utilització d'aquestes eines contribueixin al desenvolupament de la llengua catalana en concret i de la competència comunicativa en general.*

Aquesta és també la mateixa idea que guia l'argumentació que utilitza el Decret 152/2001 de la Generalitat de Catalunya per suprimir la Junta Permanent de Català.

3.1.4 El Castellà, llengua cooficial.

Malgrat tots els esforços del professorat i del centre en general, el castellà és, en el nostre entorn, la llengua que s'utilitza sovint per a la comunicació espontània fora de l'àmbit estricte de les aules de català.

Aquesta constatació suposa que el professorat de la llengua castellana, conscient de la importància de l'ús del català, fa esforços continus per parlar fora del marc estricte de les seves matèries, en llengua catalana, cosa que no sempre (hem de ser clars) s'aconsegueix.

La matèria de llengua castellana s'imparteix des de el punt de vista d'una societat plurilingüe i que vol aconseguir que l'alumnat prengui consciència de la riquesa que suposa el domini de les dues llengües en un món globalitzat i en un context educatiu que abocarà cap a la universitat de "Bolonya".

En la mesura que es pot, es treballen conjuntament totes les parts comunes de les estructures lingüístiques d'ambdues llengües, fent referències continues sobre les interferències lèxiques i ortogràfiques i explicant-ne el perquè de cada cas, la

procedència d'unes arrels llatines comunes o les diferències per l'ús i la cultura o estructures pròpies de cada llengua.

Quant a la lectura, es treballa conjuntament amb uns criteris comuns: nombres de lectures per curs i nivell, tipus de lectura més adient, autors o autores segons la seva procedència o segons els seus estils i gèneres literaris, etc. Igualment l'Institut participa en els concursos DE LECTURA EN VEU ALTA.

De la mateixa manera, es fan experiències concretes desenvolupades per part del professorat d'ambdues matèries, repartint-ne els temps, els temes o els recursos amb què es compten per al projecte.

3.1.5 Sobre l'aprenentatge de llengües estrangeres

Tal com ja hem esmentat al marc competencial, el nostre Institut, sempre atent a estar al dia pel que fa a la importància del **tractament integrat de llengua i contingut (TILC)** aplica la immersió lingüística per aconseguir el domini de les dues llengües oficials i **l'aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera (AICLE)** per millorar la competència general en llengua estrangera i per desenvolupar les capacitats de comunicació intercultural i la internacionalització (personal, acadèmica o laboral) de l'alumnat. D'aquesta manera aquest Pla Lingüístic preveu:

1. Impartir continguts curriculars en llengües estrangeres.
2. Fomentar l'elaboració de treballs de recerca en algun dels idiomes estrangers que s'ensenyen a l'Institut.
3. Fomentar intercanvis culturals i lingüístics amb centres de secundària d'arreu.
4. Fomentar l'ús dels idiomes estrangers mitjançant el visionat de pel·lícules en versió original.
5. Fomentar les consultes bibliogràfiques a les fonts originals.
6. Fomentar contactes amb institucions educatives o culturals. Per tal de dur a terme aquestes experiències s'incentivaran:
 - a) Els intercanvis entre professors estrangers
 - b) Les xerrades impartides per consolats de diversos estats que tinguin com a llengua d'ús l'anglès, el francès o l'alemany.

- c) El foment d'activitats de formació en llengües estrangeres destinades al professorat.
- d) Celebració de la Setmana de les Llengües, en què l'alumnat fa diverses activitats prenent com a base les llengües d'aprenentatge de l'Institut

3.1.5.1 Les llengües estrangeres a l'ESO i al batxillerat

L'anglès

L'ensenyament d'aquest idioma com a primera llengua estrangera s'imparteix de manera obligatòria de primer a quart d'ESO i en els estudis postobligatoris es fa anglès a primer i segon de batxillerat. I també s'utilitza l'anglès com a llengua vehicular en les matèries i cursos següents:

- 1r d'ESO Optativa trimestral "Measurements" (matemàtiques en anglès)
- 2n d'ESO Optativa trimestral "Geometry" (matemàtiques en anglès)
- 3r i 4t d'ESO. i 1r Batxillerat. Emprenedoria en anglès (optativa trimestral)

El francès

L'aprenentatge d'aquest idioma dins del currículum escolar es fa com a matèria optativa a tota l'ESO i al batxillerat.

L'alemany

Actualment es fa alemany de primer a tercer d'ESO:

- Optativa de 1r d'ESO (trimestral)
- Optativa de 2n i 3r d'ESO (anual)

3.1.5.2 Les llengües estrangeres dins de la Formació Professional.

En els cicles formatius de les famílies professionals de Sanitat i Comerç, el nostre centre implementa l'ús de les llengües estrangeres en les següents accions:

○ Ensenyament de les llengües estrangeres com a matèria curricular.

De les tres llengües estrangeres que formen part del projecte plurilingüe del centre, els ensenyaments de formació professional imparteixen els següents mòduls professionals:

- CFGM Activitats Comercials. MP8 Anglès tècnic. 1r curs, en torn de matí i tarda.
- CFGM Emergències Sanitàries. MP13 Anglès tècnic. 2n curs, torn de matí.
- CFGS Gestió de Vendes i Espais Comercials. MP10 Anglès. 1r, torn de tarda.
- CFGS Comerç Internacional. MP11 Anglès. 1r, torn de tarda.
- CFGS Comerç Internacional. MP12 Francès. 1r, torn de tarda.

○ Ús de la llengua anglesa en altres matèries curriculars.

Fora de les matèries lingüístiques, l'anglès s'utilitza també per impartir, total o parcialment, resultats d'aprenentatge d'altres mòduls professionals:

- CFGM Activitats Comercials. MP3 Gestió d'un petit comerç. 1r curs, en torn de matí i tarda.
- CFGM Activitats Comercials. MP11 Màrqueting en l'activitat empresarial. 1r curs, en torn de matí i tarda.
- CFGM Activitats Comercials. MP13 Projecte de Síntesi. 2n curs, en torn de tarda.
- CFGM Emergències Sanitàries. MP14 Mòdul de Síntesi. 2n curs, torn de matí.
- CFGS Gestió de Vendes i Espais Comercials. MP3 Gestió econòmica i financera de l'empresa. 1r, torn de tarda.
- CFGS Gestió de Vendes i Espais Comercials. MP14 Projecte de Síntesi. 2n curs, torn de tarda.
- CFGS Comerç Internacional. MP4 Gestió econòmica i financera de l'empresa. 1r curs, torn de tarda.

- CFGS Comerç Internacional. MP14 Projecte de Síntesi. 2n curs, torn de tarda.

En dos d'aquests MPs (MP3 d'Activitats Comercials i MP4 de Gestió de Vendes i Espais Comercials), el centre disposa d'un auxiliar de conversa nadiu d'anglès per a reforçar l'ús de l'anglès entre l'alumnat, durant el primer quadrimestre.

A part d'aquests mòduls professionals, l'anglès és utilitzat en altres matèries curriculars en activitats com la cerca d'informació original o el visionat de vídeos explicatius, entre d'altres.

○ Participació en intercanvis i programes de mobilitat.

Per tal de reforçar l'aprenentatge de les llengües estrangeres i fomentar la mobilitat internacional, el nostre centre participa dins del programa Erasmus+. En l'actualitat, els Cicles Formatius participen en els següents intercanvis:

- Intercanvi amb el Lycée Jean Lurçat de Fleury les Aubray (França). Alumnat del CFGM Activitats comercials.
- Intercanvi i partenariat amb l'Istituto d'Istruzione Superiore Statale di Palazzolo (Itàlia) per alumnat de CFGM Activitats Comercials. *Job shadowing* al mateix centre per al professorat.
- Intercanvi i partenariat amb el Lycée Pierre de Coubertin de Calais (França). Alumnat del CFGS Gestió de Vendes i Espais Comercials.
- Mobilitat per alumnat postgraduat amb l'empresa Nestlé Globe Center Europe, a Frankfurt (Alemanya). Alumnat del CFGS Gestió de Vendes i Espais Comercials.
- Estadies formatives per al professorat en l'acció 2, La FP Dual a Europa.

○ Participació en el Grup Experimental Plurilingüe (GEP)

Des del curs 2016-2017, el Ferrer i Guàrdia participa dins del Grup Experimental Plurilingüe. Per part dels Cicles formatius, José Escrivà, coordinador de Cicles Formatius, participa en la formació GEP, que conclourà el 2019, després de desenvolupar-se durant dos cursos. La formació ha permès implementar noves metodologies a l'aula, dins del marc de l'AICLE.

Dos professors més de la plantilla de Cicles Formatius tenen assignada una plaça estructural de perfil lingüístic. En concret, un professor amb el perfil 518IAN (Processos Sanitaris - Anglès) i una professora amb el perfil 510IAN (Organització i Gestió Comercial - Anglès).

La previsió és la d'augmentar la el nombre de places estructurals amb perfil lingüístic en 3 més (510IAN, 620IAN i 621IAN) durant el curs 2019/2020,

○ **Altres activitats.**

- Participació en la xarxa europea per a la mobilitat NETINVET, especialitzada en la mobilitat de l'alumnat que cursa estudis en logística, transport i comerç internacional.
- Participació en el Programa experimental de suport a la certificació dels coneixements de llengües estrangeres de les EOI des del curs 2017/2018.

3.1.6. Projectes relacionats amb les llengües catalana, castellana i estrangeres

Els projectes que l'Institut ha posat en marxa i que tenen relació amb les llengües que es professen a l'Institut són els següents:

- Participació en el Grup Experimental Plurilingüe (GEP)
- DIVERSITAC (Experimentació multidepartamental en què intervenen els departaments de Llengua Catalana i Castellana, de Ciències Socials i de Tecnologia). Projecte tutoritzat per la Universitat de Barcelona.
- VISITES AL CANIGÓ, destinades actualment a l'alumnat d'estudis postobligatoris, amb la finalitat que puguin percebre el català com una llengua de comunicació amb comunitats de més enllà del Pirineu.

- INTERCANVI LINGÜÍSTIC AMB LA CIUTAT ALEMANYA DE DESSAU, dut a terme pel departament de llengües estrangeres.
- INTERCANVI LINGÜÍSTIC AMB THE HOLYROOD SECONDARY SCHOOL, de Glasgow (Escòcia).
- AUXILIAR DE CONVERSA
- CERTAMEN LITERARI DE SANT JORDI EN FRANCÈS, ANGLÈS, CATALÀ I CASTELLÀ, projecte conjunt dels departaments de llengua catalana, castellana i llengües estrangeres.
- PROJECTE DE CARTA ALS REIS AMB ELS INFANTS DE PRIMÀRIA DE LA POBLACIÓ, experiència duta a terme conjuntament amb les escoles de Primària de la població i adreçada als alumnes de tercer i quart d'ESO.
- PARTICIPACIÓ en el PROJECTE D'ESCOLES EN XARXA, en el qual l'alumnat fa el paper de periodista. En aquest PROJECTE hi participen escoles i instituts d'arreu dels Països Catalans.
- L'hora de lectura és una experiència que renova cada any l'Institut, consistent a dedicar una hora de lectura dins de l'horari escolar. A fi i efecte que aquesta hora no recaigui de manera exclusiva i única en una mateixa matèria cada setmana, aquesta activitat varia d'hora cada set dies, de tal manera que la primera setmana comença a primera hora del dilluns; la segona setmana, la segona hora de dilluns i així successivament.
- ORGANITZACIÓ I DESENVOLUPAMENT DE LES ACTIVITATS DE LA SETMANA DE LES LLENGÜES. Dins d'aquesta setmana de les Llengües, hom ha celebrat:
 - ✓ Un recital poeticomusical, adreçat a l'alumnat de tercer d'ESO.
 - ✓ Una conferència d l'escriptor Ramon Solsona, adreçada a l'alumnat de Batxillerat.

- ✓ Diverses conferències d'autors de les novel·les llegides pels alumnes d'ESO: Núria Pradas, Laila Karrouch, Àngel Burgas, Dolors Garcia i Cornellà...
- ✓ El final del certamen del concurs de Lectura en Veu Alta.
- ✓ Una gimcana de les llengües, destinada a l'alumnat de primer i segon d'ESO.

4. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ

Com ha estat recollit abans, el català, tal i com recull la normativa vigent, serà el vehicle d'expressió normal en totes les activitats docents i administratives, tant les internes com les de projecció externes del centre. Així, serà la llengua de comunicació habitual amb l'alumnat i amb les famílies, la llengua en què es redactaran els documents del centre, i la llengua de relació habitual amb tota la comunitat educativa i els serveis de suport del centre.

Per tal de vetllar pel coneixement de l'entorn social i cultural immediat i, en especial, de la llengua, la història, la geografia, la cultura i la realitat social catalanes, el centre participarà i col·laborarà en activitats internes i externes que fomentin l'ús de la llengua i la cultura catalana, activitats que han estat indicades en l'apartat anterior.

Igualment, el centre tindrà una participació activa en les activitats culturals que organitzen les diferents entitats culturals de la ciutat per tal d'incentivar l'ús de la llengua (Cant coral, Teatre, Jocs florals municipals, etc.)

En aquesta mateixa línia, el centre vetllarà perquè les activitats culturals que s'organitzen des de les diferents entitats de la localitat en el centre es facin sempre en llengua catalana (esports municipals, activitats del pla educatiu d'entorn, etc.).

La direcció del centre vetllarà perquè les activitats extraescolars i el servei de menjador es desenvolupin en la llengua catalana. Igualment, totes les comunicacions amb les famílies, sobretot les escrites, es faran en Català, sense perjudici que es

pugui fer en altres llengües també per facilitar la comunicació sobretot amb les famílies nouvingudes.

Segons demanda de les famílies, s'adaptarà la llengua de comunicació a les seves necessitats lingüístiques.

4.1. Plurilingüisme al centre educatiu

L'habilitat d'entendre missatges senzills i de poder-se expressar en diferents llengües sobretot a nivell escrit, és a dir, *la competència plurilingüe*, es també un objectiu de l'àmbit de llengües. En conseqüència, el centre vetllarà en la seva programació per l'organització de situacions comunicatives amb parlants d'altres llengües estrangeres, que ja han estat indicades a l'apartat 3.1.6, sobretot de les llengües romàniques més properes, que possibilitin el desenvolupament d'aquestes competències.

Igualment, com hem recollit abans, el nostre centre pensa que la diversitat lingüística és una riquesa immensa de la qual cal tenir-ne cura.

Si bé la comunicació amb les famílies en general es farà en Català, en els casos necessaris el centre comptarà amb els serveis de mediació i de traducció lingüística que posa a l'abast l'administració per tal de facilitar l'intercanvi i el vincle amb les famílies.

5. ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS HUMANS

La distribució dels recursos humans del centre tindrà com a criteri bàsic el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat. Això pot comportar mesures com grups flexibles, grups de reforç, desdoblament de grups en algunes àrees, etc.

Un dels principals recursos humans del centre és el propi alumnat. Per tant, el centre organitzarà situacions de cooperació i d'interacció entre l'alumnat: fadrins de lectura, parelles lingüístiques, treball cooperatiu, tutoria entre iguals, etc.

La formació del professorat del centre tindrà un eix transversal en tots els possibles cursos: el desenvolupament de mesures organitzatives i d'estratègies didàctiques que permetin una millor atenció a la diversitat de l'alumnat.

5.1 Organització de la programació curricular

Per tal de vetllar per la coherència del nostre projecte educatiu, i en concret d'aquest projecte lingüístic, el centre disposa de reunions regulars d'equips docents (de cicle, de nivell, d'àrea, etc.).

A través d'aquestes reunions de coordinació, el centre programarà una adequada distribució de les competències bàsiques i de les estratègies de la llengua oral i escrita que cal treballar en les diferents àrees i cursos.

Igualment, les estructures lingüístiques comunes s'han de poder practicar en cadascuna de les llengües d'aprenentatge. Això és un requisit necessari per a la seva transferència i desenvolupament. Tanmateix, no cal repetir la presentació sistemàtica d'aquestes estructures a cada llengua. Per tant, a través dels mecanismes regulars de coordinació pedagògica el centre vetllarà perquè aquesta distribució i aquesta transferència de les estructures comunes sigui una realitat a les aules.

Les coordinacions de l'equip de docents han de possibilitar també el seguiment acurat del progrés de l'alumnat. A través d'aquest seguiment regular, el centre adoptarà els mecanismes i les estratègies d'atenció a la diversitat més adequats.

5.1.1 L'Aula d'Acollida

El departament d'Ensenyament, com ja hem indicat més amunt, va crear en el seu moment les aules d'acollida per tal que l'alumnat nouvingut a Catalunya s'anés adaptant, primer, al nou espai educatiu català i, en segona instància, a la llengua pròpia del nostre país. Fruit d'aquestes intencions, els espais d'acollida aixopluguen tot aquell alumnat que tingui aquestes necessitats. És evident que la intenció de l'aula d'acollida no és eternitzar aquesta situació i és per això que veurem que el

nombre d'alumnes assistents a aquesta aula no coincideix amb el nombre d'alumnes estrangers de l'institut, per tal com – d'acord amb el que acabem de dir- la durada de l'alumnat en aquest espai és limitada en el temps.

El quadre següent indica:

- 1) El curs que professa l'alumne en aquest any escolar (2018-2019).
- 2) La data d'arribada de l'alumnat a Catalunya.
- 3) El país d'origen de l'alumnat.
- 4) La llengua familiar de cada alumne.

El total d'alumnat estranger atès a l'Aula d'Acollida amb data novembre de 2018 és de 31 alumnes, tot i que estan previstes noves incorporacions.

En aquesta gràfica cal tenir present que l'Aula d'Acollida atén únicament l'alumnat estranger del cicle d'ESO –i, per tant, en queda exclòs l'alumnat estranger de Batxillerat i de Cicles i també en queda exclòs aquell alumnat que, tot i ser estranger, ja s'ha adaptat al sistema escolar i a la situació lingüística de Catalunya.

AULA D'ACOLLIDA CURS 18/19 (INSTITUT FRANCESC FERRER I GUÀRDIA)							
	Curs	Nom	Cognom1	Cognom2	Data incorporació sistema educatiu català	País de procedència	Llengua familiar
1	1er B	Fatima	Hou		sep-17	Marroc	Àrab - Bereber
2	1er C	Hanane	Hou		sep-17	Marroc	Àrab - Bereber
3	1er C	Muskan	Rafajat		oct-17	Pakistan	Urdu - Jubalí
4	1er D	Neftaly Alexander	Alvarado	Galán	sep-18	El Salvador	Castellà
5	1er D	Dante	Hernández	Echeverria	ene-18	Uruguay	Castellà
1	2on B	Smarlyn	Almonte	Santos	sep-17	Rep. Domin.	Castellà
2	2on C	Chen Han	Xiang		sep-17	Xina	Xinès
3	2on E	Christian	Caisachana	Timbila	sep-17	Equador	Castellà
4	2on D	María Clara	Romera		sep-17	Argentina	Castellà
5	2on D	Omar	Batayev		sep-16	Suècia	Suec - Rus
6	2on C	Weilang	Zhang		nov-17	Xina	Xinès
7	2on B	Yaromyr	Kliusa		sep-17	Ucraïna	Ucraïnès
8	2on E	Lucas David	Saldaña	Vargas	feb-18	Perú	Castellà
9	2on D	Maykol Joel	Gunera	Núñez	sep-17	Hondures	Castellà
10	2on C	Iman	Batayev		sep-18	Suècia	Suec - Rus
11	2on E	Ana Paula	Suárez	Miranda	sep-18	Venezuela	Castellà
12	2on E	Julia	Monteiro	Dos Santos	Set-18 (+8 mesos)	Brasil	Portuguès
1	3er C	Patricio Daniel	Paredes	Riquelme	sep-17	Paraguai	Castellà
2	3er D	Samira	Hou		abr-17	Marroc	Àrab
3	3er C	Mengying	Wu			Xina	Xinès
4	3er D	Daniel	Roldán	García	sep-16	Espanya	Castellà
5	3er B	Francesca	Cordova	Sánchez	sep-18	Perú	Castellà
6	3er B	Bryan Iverson	Alvarado	Galán	sep-18	El Salvador	Castellà
7	3er D	David Alfredo	Suarez	Miranda	sep-18	Venezuela	Castellà
1	4art D	Ibtissam	Hou		abr-17	Marroc	Àrab
2	4art C	Salma	Mokrati		mar-17	Marroc	Àrab
3	4art B	Marialbis Alejandra	Chacín	Chávez	mar-17	Venezuela	Castellà
4	4art B	Cielo	Robles	Espinoza	may-18	Perú	Castellà
5	4art C	Allan Lucas	Lins	Da Silva	Set-18 (+2 anys)	Brasil	Portuguès

5.1.2 Biblioteca escolar

L'accés i el tractament de la informació comprenen un seguit d'habilitats que queden recollides en el nou currículum sobretot en les *competències de tractament de la informació i d'aprendre a aprendre*. Per desenvolupar aquestes competències l'alumnat ha de comptar amb els recursos bibliogràfics, audiovisuals i digitals adequats. La biblioteca escolar és un centre de dinamització de moltes activitats que possibiliten l'assoliment d'aquests competències.

A més de ser un espai de dinamització dels projectes d'aprenentatge, la biblioteca de centre és també un eix fonamental per tal de fer efectiu un pla de foment de la lectura. Com a part del nou currículum, cada alumne/a ha de dedicar un mínim de mitja hora diària a la lectura, ja sigui a través d'activitats específiques de lectura, ja sigui a través del treball curricular de les diferents àrees. En aquesta línia, la lectura, com a part de la competència comunicativa, és una responsabilitat de totes les àrees curriculars.

5.1.3 Projecció del centre

Les activitats i els materials de projecció externa del centre es faran de manera regular en llengua catalana.

Per tal que les activitats d'aprenentatge de les llengües parteixin de contextos significatius i funcionals, el centre vetllarà perquè els projectes de treball i les tasques d'aprenentatge tinguin un lligam amb la realitat exterior.

Com a part d'una comunitat social, el centre realitzarà també activitats de projecció externa que permetin conèixer amb major detall el nostre projecte educatiu. Per fer això, es podran fer servir diferents eines de comunicació: exposicions, webs, revistes, creació de blogs, col·laboracions amb el projecte Escoles en Xarxa, presentacions, portes obertes, etc.

5.1.4 Xarxes de comunitats virtuals

Les tecnologies de la comunicació i la informació i els mitjans audiovisuals permeten la comunicació virtual amb moltes persones. Atès que l'aprenentatge de les llengües ha de partir de situacions comunicatives reals, aquestes eines representen un ajut profund per a la creació de contextos d'ús funcionals. En conseqüència, i tal com recull el nou currículum, les competències audiovisual i de tractament de la informació seran dos eixos de treball transversals a través de totes les àrees curriculars.

Igualment, les xarxes virtuals representen un canal d'interacció i de formació del professorat molt important. Per això, el centre participarà en activitats virtuals d'intercanvi i de col·laboració amb altres centres docents (per exemple, Diversitac).

5.1.5 Intercanvis i mobilitat

Atès que una llengua s'aprèn sobretot a través de les interaccions comunicatives reals amb altres parlants d'aquesta llengua, en la mesura de les possibilitats el centre facilitarà l'intercanvi físic, però sobretot l'intercanvi virtual, amb parlants d'altres llengües.

5.1.6 Dimensió internacional del centre

L'aprenentatge ha de permetre també el coneixement d'altres realitats. Les tecnologies de la informació i la comunicació són una porta d'accés a aquesta realitat internacional. Els treballs de recerca, la utilització dels mitjans de comunicació, i els intercanvis virtuals representen estratègies didàctiques que el nostre centre farà servir per projectar aquesta dimensió internacional.

6. CONCRECIÓ OPERATIVA DEL PROJECTE

El projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre i representa una declaració dels criteris generals adoptats per la nostra comunitat educativa pel que fa referència al tractament de les llengües del centre.

Com a document marc que és, cal que la seva concreció es faci operativa a través d'altres documents del centre, en concret el projecte curricular, les programacions d'aula, i les programacions anuals del centre.

Molts dels criteris que hem recollit en aquest document ja s'han traduït en actuacions concretes al centre i representen per tant una realitat del nostre centre. Tanmateix, any rera any, cal continuar treballant per tal de fer efectiu el desenvolupament de les competències bàsiques de tot l'alumnat.

La programació de cada any concretarà les actuacions que el centre prioritza en relació als criteris recollits en aquest document. Aquestes programacions anuals especificaran les actuacions que es preveuen dur a terme, amb una proposta de temporització i amb indicadors que han de permetre fer-ne el seguiment.